

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Рев 4922/2024
30.01.2025. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Бранка Станића, председника већа, Татјане Миљуш и Татјане Матковић Стефановић, чланова већа, у парници тужиоца АА из ..., кога заступа пуномоћник Витомир Жунин, адвокат у ..., против тужених ББ из ..., чији је пуномоћник Ђорђе Туцаков, адвокат у ... и „Швоња“ д.о.о. Нови Сад, ради опозива уговора о поклону, одлучујући о ревизији тужиоца изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2944/23 од 16.11.2023. године, у седници већа одржаној дана 30.01.2025. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца изјављена против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж 2944/23 од 16.11.2023. године.

ОДБИЈА СЕ захтев тужене ББ из ... за накнаду трошкова ревизијског поступка.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду П. 2241/18 од 22.03.2023. године, одбијен је као неоснован примарни тужбени захтев којим је тражено да се опозове усмени уговор о поклону закључен између тужиоца и тужене дана 11.03.2010. године, услед групе неблагодарности тужене, којим је тужилац поклонио туженој износ од 60.000,00 евра на име куповине двособног стана број ... у повр. од 47,31 м2, на ... спрату вишестамбене зграде у Улици ... број ... у ..., која је изграђена на парцели број .../... к.о. ..., да се утврди да је привидан уговор о купопродаји Ов1. .../... закључен дана 11.03.2010. године у Новом Саду између тужене ББ и туженог „Швоња“ д.о.о. Нови Сад, да је стварни купац наведене непокретности тужилац, те да су тужени дужни трпети да се на основу ове пресуде тужилац упише као власник предметног стана, као и да се обавежу тужени да у року од 8 дана под претњом извршења тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом од дана извршности до исплате (став 1 изреке). Одбијен је као неоснован и евентуални тужбени захтев којим је тражено да се опозове усмени уговор о поклону закључен између тужиоца и тужене дана 11.03.2010. године, услед грубе неблагодарности тужене према тужиоцу, којим уговором је тужилац поклонио туженој износ од 60.000,00 евра на име куповине двособног стана број ... у повр. од 47,31 м2, на ...

спрату вишестамбене зграде у лицу ... број ... у ..., која је изграђена на парцели број .../... к.о. ..., да се обавезе тужена да у року од 8 дана под претњом принудног извршења исплати тужиоцу износ од 60.000,00 евра у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан исплате, са законском затезном каматом од 11.03.2010. године до исплате, као и да се обавезу тужени да у року од 8 дана под претњом извршења тужиоцу солидарно накнаде трошкове парничног поступка са законском затезном каматом почев од дана извршности до исплате (став 2 изреке). Обавезан је тужилац да туженом „Швоња“ д.о.о. Нови Сад на име трошкова поступка исплати износ од 30.000,00 динара са законском затезном каматом од извршности пресуде до исплате (став 3 изреке). Одређено је да свака странка сноси своје трошкове поступка (став 4 изреке). Одбијен је захтев тужене за ослобађање од плаћања трошкова судских такси (став 5 изреке).

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Гж 2944/23 од 16.11.2023. године, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена је првостепена пресуда у ставовима од 1.-4. изреке. Одбијен је захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Против правноснажне пресуде донете у другом степену тужилац је изјавио благовремену и дозвољену ревизију због погрешне примене материјалног права и битних повреда одредаба парничног поступка.

Тужена ББ је дала одговор на ревизију. Трошкове је опредељено тражила.

Испитујући побијану пресуду у границама прописаним одредбом члана 408. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ бр. 72/11 ... 10/23 - др. закон), Врховни суд је одлучио да ревизија није основана.

У поступку доношења побијане пресуде није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 374. став 2. тачка 2. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности. На друге битне повреде се у ревизији не указује.

Према чињеничном стању, у битном, утврђено је да су тужилац АА и ВВ супружници у чијем браку су рођени тужена ББ, ... године и ГГ, рођен ... године. Тужилац је туженој учинио поклон новчаних средстава дана 11.03.2010. године у износу од 60.000,00 евра, од којих је тужена исплатила туженом „Швоња“ д.о.о. Нови Сад купопродајну цену за предметни стан у ..., чије су ознаке ближе наведене у изреци првостепене пресуде. Односи тужене са њеним родитељима били су коректни све до 2015. године, када су због породичних размирица ти односи нарушени, а кулминација је уследила у марту 2018. године када је према тврдњи тужене, над њом дошло до породичног насиља од стране рођеног брата, након чега је брата пријавила полицији, а са родитељима прекинула сваки контакт.

На основу утврђеног чињеничног стања и детаљне оцене свих доказа који су од значаја за одлуку о тужбеним захтевима, нижестепени судови су јединствени у оцени да је постојала намера дарежљивости на страни тужиоца, односно воља да се тиме увећа имовина тужене, као поклонопримца, као побуду при закључењу уговора.

Нижестепени судови закључују да тужилац није био у заблуди у погледу природе уговора, основа и предмета обавезе, да је његова права и стварна воља и намера била управо да новац поклони туженој, тако да иста од тог новца купи стан чији ће она бити искључиви власник. С тим у вези, закључак је судова да уговор о купопродаји закључен између тужених не прикрива неки други уговор, као и да исти не садржи налог, јер у конкретном случају тужилац није указивао нити доказивао постојање налога нити да тужена није испунила налог. Следи наведеног, нижестепени судови су одбили тужбени захтев за утврђење да је привидан уговор о купопродаји, те да је тужилац стварни власник непокретности.

Нижестепени судови су одбили и тужбени захтев којим је тужилац захтевао опозив уговора о поклону у износу од 60.000,00 евра и последично повраћај наведених новчаних средстава, а због испољене неблагодарности тужене као поклонопримца, сматрајући да из утврђеног чињеничног стања не произилази да је од стране поклонопримца дошло до испољавања грубе неблагодарности. Образлажу да се у конкретном случају ради о породичним размирицама и нарушеним односима, те да нема грубе неблагодарности као услова за опозив уговора о поклону. Чињеница да тужена није одржавала контакт са тужиоцем, непоклањање очекиване пажње, необилажење родитеља, према оцени нижестепени судова, нема обележја грубе неблагодарности, будући да на описан начин нису угрожени живот, здравље, психички или физички интегритет тужиоца, као ни његова имовина. Настанак несугласица између тужиоца и тужене као оца и ћерке, односно међусобне вербалне препирке и непримерена повремена комуникација, не може се приписати само у кривицу тужене, при чему само понашање тужене, па чак и околност да је брата пријавила за насиље у породици и промена браве на предметном стану, у конкретном случају, нема обележје велике неблагодарности, већ родбинских размирица, које према утврђењу првостепеног суда трају већ годинама уназад.

Из наведених разлога нижестепени судови су одбили тужбени захтев за опозив поклона.

Ревидент оспорава материјалноправне закључке нижестепених судова, тврдећи да је радњама тужене исказана груба неблагодарност, те да нижестепени судови нису водили рачуна о схватањима друштвене средине из које потичу, и да је неблагодарност континуирана.

Ревизија није основана.

Нижестепени судови су на утврђено чињенично стање правилно применили материјално право.

Предмет спора је захтев тужиоца за опозив уговора о поклону који је између тужиоца и првотужене учињен дана 11.03.2010. године, као и захтев за утврђење да је привидан уговор о куповини стана ближе описаног у изреци првостепене пресуде.

Приликом оцене основаности тужбеног захтева за опозив уговора о поклону, нижестепени судови су правилно пошли од чињенице да уговор о поклону није

регулисан нормама нашег позитивног законодавства, те да се у том случају примењују правила имовинског права из параграфа 561. до 568. и 937. Српског грађанског законика из 1844. године, сходно Закону о неважности правних прописа донетих пре 6. априла 1941. године и за време непријатељске окупације („Службени лист ФНРЈ“ број 84/46), као и позитивноправних правила општег уговорног права. Услови за опозив поклона прописани су параграфом 567. Српског грађанског законика, према ком се поклон може опозвати због грубе незахвалности поклонопримца, ако поклонопримац нанесе повреду животу, телу или части поклонодавца или нарушава његову слободу и имање. Да ли је дошло до грубе неблагодарности или незахвалности поклонопримца цениће суд у сваком појединачном случају, али ће се сматрати да су остварени услови за опозив уколико поклонопримац са умишљајем нанесе повреду животу, телу, части, слободи или имовини поклонодавца, нарочито уколико тиме чини и обележје неког кривичног дела. Неблагодарност или исказана незахвалност се утврђује упоређивањем понашања поклонопримца према поклонодавцу са стандардима и схватањима друштвене средине у којима се они налазе. Дакле, важно је напоменути да неће свака неблагодарност или незахвалност која потиче од стране поклонопримца према поклонодавцу представљати разлог за опозив уговора о поклону.

У конкретном случају, нижестепени судови су постојање разлога за опозив поклона утврђивали на основу целокупног односа и прилика у породици одакле потиче тужена и правилно утврдили да се ради о поремећеним, конфликтним односима између оца и ћерке, али да понашање тужене није такво да се може окарактерисати као груба неблагодарност према поклонодавцу, овде тужиоцу. Тужена јесте у изношењу својих коментара исказивала негативан вредносни суд према тужиоцу као поклонодавцу, али нижестепени судови закључују да се ради о размирицама које су својствене поремећеним породичним односима, које карактерише међусобно оптуживање за насталу ситуацију и омаловажавање, што нема тежину грубе неблагодарности. Из утврђеног чињеничног стања произлази да су тужилац и тужена генерално у лошим односима, па се стога у таквој атмосфери не може свака изречена осуда или инкриминација сматрати грубом неблагодношћу, како то сматра тужилац. Груба неблагодарност је крајње изражени облик непоштовања, незахвалности и нетрпељивости који се манифестује повредом конкретног личног добра поклонодавца, па из тог разлога вербалне оптужбе и дискредитације изречене у конфликтној атмосфери, не могу представљати разлог за опозив поклона. Ради се дакле, о фактичком питању, а субјективни доживљај тужиоца и његов емоционални одговор на констатације тужене нису од пресудног значаја за оцену испуњености разлога за опозив уговора о поклону. Са тим у везу, ни дуготрајност у испољавању негативног става тужене према тужиоцу као поклонодавцу (на чему инсистира тужилац у ревизији), у конкретном случају нема значај грубе неблагодарности, јер је узроковано међусобним размирицама и другачијим погледом на узроке проблема, па стога нису основани ревизијски наводи у овом делу.

Нису од утицаја ни наводи ревидента да нижестепени судови понашање тужене нису ценили у складу са схватањима и стандардима животне средине из које потичу тужилац и тужена (... , Република ...). Неблагодарност на коју је указивао тужилац, као дуготрајно манифестовање незадовољства и нетрпељивости према поклонодавцу изазвано породичним сукобима, у конкретном случају нема тежину грубе неблагодарности, без обзира на конзервативност средине у којој живи тужилац (на шта

се у ревизији указује), будући да и у таквој средини постоје нехармонични породични односи и као последица тога, блаже или оштрије реакције њених чланова у испољавању међусобног незадовољства. Дакле, не ради се о приликама које се не јављају у мањим срединама или изазивају такав ниво подозрења да би се понашање тужене квалификовало као груба неблагодарност према стандардима средина у којој живи тужилац.

У погледу дела побијане одлуке којим је одбијен тужбени захтев за утврђење да је привидан уговор о купопродаји Ов1. .../... закључен дана 11.03.2010. године у ... између тужене ББ и туженог „Швоња“ д.о.о. Нови Сад, да је стварни купац наведене непокретности тужилац, те да су тужени дужни трпети да се на основу ове пресуде тужилац упише као власник предметног стана, нижестепени судови су правилно применили материјално право на утврђено чињенично стање. Утврђено је да је постојала намера даривања тужене у виду новчаног износа за куповину стана, да је то била стварна и слободна воља тужиоца, те да се таквим уговором није прикривао неки други уговор. Имајући у виду да се наводима ревизије посебно не оспорава овај део побијане пресуде, Врховни суд налази да је материјално право правилно примењено.

Како не постоје разлози због којих је ревизија изјављена, као ни разлози о којима ревизијски суд води рачуна по службеној дужности, Врховни суд је применом одредбе члана 414. став 1. Закона о парничном поступку одлучио као у ставу првом изреке.

Врховни суд је одбио захтев првотужене за накнаду трошкова ревизијског поступка имајући у виду да трошкови настали поводом одговора на ревизију не спадају у нужне трошкове за одлучивање о ревизији.

**Председник већа – судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Заменик управитеља писарнице
Миланка Ранковић